

JING LINBO

CREȘTEREA
CONSUMULUI ȘI
A PROSPERITĂȚII
ECONOMICE ÎN
CHINA

TRADUCEREA:

ANA MARIA GONȚEA

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	7
1. Cheltuielile de consum: Un vast potențial neexploatat, ca promotor al dezvoltării economice	37
1.1 Relația dintre consum, venituri și avere	39
1.2 Stadii de dezvoltare	41
1.3 Clasificare.....	43
2. Cheltuieli de consum pentru a lua masa în oraș și servicii de catering	55
2.1 Prezentare generală	55
2.2 Mediul de creștere pentru restaurante și serviciile de catering	89
2.3 O analiză a competitivității de bază	97
2.4 Tendințe ale dezvoltării viitoare	120
2.5 Recomandări de politici	140
3. Investiție versus consum: de ce rămân mari prețurile proprietăților imobiliare din China? 143	
3.1 Un lucru inutil: anticipări privind prețurile la imobiliare în China	143
3.2 Ce anume antrenează ascensiunea persistentă a prețurilor?	145
3.3 Sugestii de politici pentru stăpânirea freneziei	160

4	Investiții și cheltuieli pentru activități sportive și de fitness: starea curentă, probleme și contramăsuri	163
4.1	Industria activităților sportive și de fitness din China dintr-o perspectivă comparativă internațională	164
4.2	Caracteristici esențiale de dezvoltare ale industriei sporturilor și de fitness din China	173
4.3	Principalele probleme cu care se confruntă industria	183
4.4	Recomandări de politici	190
5	Îmbătrânirea populației și noile provocări aduse unei economii de consum începătoare	197
5.1	Experiența țărilor dezvoltate	203
5.2	Strategiile Chinei pentru a face față acestor provocări	210
6.	Consumul informațional: oportunități și provocări	217
6.1	Tehnologia informației, comerț electronic și revoluție tehnologică.....	218
6.2	Comerț electronic în China astăzi	220
6.3	Patru aspecte importante	234
ANEXA 1.....		239
ANEXA 2.....		241
ANEXA 3.....		245
ANEXA 4.....		269
ANEXA 5.....		272
ANEXA 6.....		279
Bibliografie		283

1.

CHELTUIELILE DE CONSUM: UN VAST POTENȚIAL NEEXPLOATAT, CA PROMOTOR AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE

În anii trecuți, creșterea economică a fost determinată de trei forțe convenționale (investiții, consum și export), contribuții extinse a unor diverși actori și politici de stimulare orientate către PIB. Reforma structurală a ofertei a condus treptat la creșterea economiei chineze prin intermediul unor noi motoare. Datele de la BNS arată că, în primul semestru al anului 2018, PIB-ul atingea 41.896,1 miliarde CNY, în creștere cu 6,8% de la an la an, după calculul prețurilor incomparabile. În mod special, cheltuielile de consum final au contribuit cu 78,5% la creșterea PIB-ului, formarea de capital brut a contribuit cu 31,4%, iar exportul net de bunuri și servicii a contribuit cu -9,9%. Comparativ cu anul anterior, contribuția cheltuielilor de consum final a crescut cu 14,2%. Pe scurt, contribuția consumului final la dezvoltarea economică a fost cu 47,1% mai mare decât cea a formării capitalului brut, demonstrând pe deplin rolul esențial al consumului în dezvoltarea economică a Chinei, devenind primul centru de putere al dezvoltării economice a Chinei.

În decembrie 2018, Conferința Centrală Economică a specificat că, în 2019, trebuie depuse eforturi pentru a favoriza o piață internă puternică. În Raportul de lucru al Guvernului 2019, premierul Li Keqiang a reafirmat că „Vom îmbunătăți în continuare reforma struc-

turală legată de oferte pentru a stimula creșterea stabilă a consumului, vom stimula dezvoltarea unei piețe interne solide și vom continua să deblocăm potențialul cererii interne.” În acest caz, cum trebuie să înțelegem și să stimulăm dezvoltarea unei piețe interne solide? Reținem că:

Formarea unei piețe interne solide este de mare importanță. Potrivit Datelor de la Biroul Național de Statistică (BNS) arată că, în 2018, vânzările cu amănuntul totale de bunuri de consum au fost de 38.098,7 miliarde CNY, în creștere cu 9,0% față de anul precedent, iar contribuția consumului final la creșterea economică a fost de 76,2%, cu 43,8. % mai mare decât cea a Formării de capital brut. Aceasta este o dovadă puternică a rolului esențial al consumului în creșterea economică a Chinei. În acest context, modernizarea consumului devine tema centrală în ceea ce privește consumul. Modernizarea consumului, care acoperă consumul de informații, consumul de servicii, consumul ecologic, consumul de modă, consumul de calitate și consumul rural, are ca obiectiv să joace rolul de ghid al noului consum în crearea de noi forțe pentru un nou tip de aprovizionare. Al 13-lea Plan cincinal își propune să ghideze consumul pentru a crește într-un mod inteligent, ecologic, sănătos și sigur. De exemplu, este de așteptat ca până în anul 2020, valoarea totală a consumului de informații să ajungă la 6 trilioane CNY, iar în acest caz IT-ul ar juca un rol mai important în stimularea consumului, ca și capacitatea de furnizare a informațiilor fiind remarcabil crescută, iar consumul de informații ar stimula un randament de 15 trilioane CNY din sectoarele aferente.

Din 2013, economia chineză a contribuit cu peste 30% la creșterea economică globală, iar consumul a jucat un rol important. Calculat la un curs al dolarului constant, din 2013 până în 2016, contribuția medie anuală a consumului final al Chinei la creșterea consumului global a atins 23,4%, cea mai mare din lume. În raportul său *Statistici comerciale și perspective* publicat în aprilie 2018, OMC a subliniat că transformarea Chinei de la o economie bazată pe investiții la o economie bazată pe consum va ajuta, pe termen lung, creșterea economică durabilă mai puternică a Chinei, precum și dezvoltarea susținută a economiei mondiale.

Cel de-al 19-lea Congres Național al Partidului Comunist Chinez a făcut un apel pentru trecerea de la urmărirea exclusivă a ratei crescute de dezvoltare la interesul egal față de calitatea dezvoltării economice. În cadrul acestei schimbări, consumul este așteptat să joace un rol esențial nu doar în pornirea creșterii economice, ci și în susținerea acesteia. **Așadar, îmbunătățirea consumului a devenit prioritatea principală a țării.**

În mai 2018, „să mănânce tăiței instant cu murături conservate Sichuan, să bea Erguotou, să meargă cu Mobike și să se întoarcă acasă pentru a face cumpărături pe Pinduoduo” a devenit un portret exact al unora dintre consumatori. Ca rezultat, „deteriorarea consumului” a devenit un termen popular.

Așadar, ce înseamnă de fapt deteriorarea consumului? Într-un sens strict, deteriorarea consumului presupune nevoia consumatorului de a reduce nivelul și quantumul consumului ca rezultat al presiunilor veniturilor și așteptărilor mici pentru viitor. Este neștiințifică și incomprehensibilă identificarea deteriorării consumului numai raportat la modificările în consum, precum murăturile conservate Sichuan și tăiței instant. Așadar, trebuie să privim veniturile, populația, stadiile de dezvoltare și alte probleme legate de consum. Susținem diversitatea consumului în China și faptul că acesta nu se rezumă doar la creștere sau scădere, și preferăm să privim din perspectiva clasificării consumului.

1.1 RELAȚIA DINTRE CONSUM, VENITURI ȘI AVERE

John Maynard Keynes a afirmat în lucrarea sa reprezentativă *The General Theory of Employment, Interest and Money* (1936) că, există o relație stabilă între venitul disponibil și consum, care ar putea fi descrisă de funcția de consum. Keynes credea că funcția de consum este stabilă și forma sa este decisă de venitul total și de legea de bază a psihologiei. Prin urmare, venitul este primul factor care afectează creșterea durabilă a consumului.

Din 2013 până în 2018, venitul disponibil pe cap de locuitor în China a menținut o creștere sigură, iar aceasta este forța principală de acțiune pentru dezvoltarea consumului în țară.¹ A se vedea Tabelul 1.1 pentru detalii.

Tabelul 1.1: *Venitul disponibil pe cap de locuitor și ratele de creștere efective*

An	Venitul disponibil pe cap de locuitor (CNY)	Rata efectivă de creștere în anul precedent
2013	18.311	8,1
2014	20.167	8,0
2015	21.966	7,4
2016	23.821	6,3
2017	25.974	7,3
2018	28228	6,5

Sursa: Statistical Communiqué, 2013-2017, Biroul Național de Statistică din China, 2018, date din publicațiile Biroului Național de Statistică al Chinei.

În ultimele patru decenii, 31 de ani au fost necesari pentru a atinge venitul de 10.000 CNY pe cap de locuitor și cinci ani pe cel de 20.000 CNY și vor trece ani până vom ajunge la 30.000 CNY. În 2017, cheltuielile de consum pe cap de locuitor au fost de 18.322 CNY, în creștere cu 7,1% creștere nominală și cu 5,4% în termeni reali față de anul precedent. În 2018, venitul disponibil pe cap de locuitor a înregistrat o creștere nominală de 8,7%, adică de 6,5% în termeni reali față de anul precedent, ușor în urma creșterii PIB de 6,6%, adică a obținut, în general, creșterea paralelă a veniturilor locale și a creșterea economică.²

Desigur, averea existentă are și ea un impact asupra consumului, iar efectul averii asupra proprietății imobiliare este corelată în mod semn-

1. După surse de venit, în 2017, venitul pe cap de locuitor din venituri și salarii a crescut cu 8,7% la 14.620 CNY, reprezentând 56,3% din veniturile disponibile; venitul net pe cap de locuitor din operațiuni a crescut cu 6,7% la 4.502 CNY, reprezentând 17,3% din venitul disponibil; venitul net pe cap de locuitor din proprietăți a crescut cu 11,6% la 2.107 CNY, reprezentând 8,1% din venitul disponibil; veniturile din transferuri pe cap de locuitor au crescut cu 11,4%, la 4.744 CNY, reprezentând 18,3% din venitul disponibil.
2. În următorii doi ani, la o creștere efectivă de peste 3,8% pe an, venitul disponibil pe cap de locuitor se va dubla până în anul 2020.

ficativ cu consumul. Conform *Sondaajului privind averea națională din China din 2017*, din averea internă, proprietatea imobiliară reprezintă un procent predominant de 66%³. În comparație cu anul 2015, valoarea netă a proprietății imobiliare a crescut cu 17,95% în 2016, iar bursa proprietății imobiliare va avea un efect de îmbogățire, în special la momentul creșterii prețurilor caselor, rezidenții urbani beneficiind mai mult de pe urma creșterii prețurilor caselor. Ca rezultat, consumul de produse de lux va cunoaște o creștere considerabilă. De-a lungul țării, creșterea valorii nete a proprietății imobiliare a reprezentat 68,24% din creșterea averii interne pe cap de locuitor. Comparativ cu rezidenții rurali, creșterea valorii nete a proprietății imobiliare urbane a contribuit într-o măsură mai mare la creșterea averii interne.

1.2 STADII DE DEZVOLTARE

În plus față de creșterea venitului disponibil, și cheltuielile de consum pe cap de locuitor au fost în creștere, cu peste 1.000 CNY pe an, din 2013 până în 2018. În 2018, cheltuielile de consum pe cap de locuitor au înregistrat o creștere nominală cu 8,4% din 6,2% în creștere reală. Pentru detalii, consultați Tabelul 1.2.

Tabelul 1.2 Cheltuielile de consum pe cap de locuitor, 2013 - 2018

An	Cheltuielile de consum pe cap de locuitor (CNY)
2013	13.220
2014	14.491
2015	15.712
2016	17.111
2017	18.322
2018	19.853

Sursa: Statistical Communiqué, 2013-2017, Biroul Național de Statistică din China, 2018, date din publicațiile Biroului Național de Statistică al Chinei.

- Conform unui raport pregătit de Institutul pentru cercetarea tendințelor economice al Chinei, averea internă este compusă din șase părți, respectiv active financiare, valoarea netă a proprietății imobiliare, proprietatea mobilă, consumabilele durabile, active productive sau operaționale, datoriile fără legătură cu locuința și terenuri. În mod specific, valoarea netă a proprietății imobiliare presupune prețul net curent al proprietății din datoriile privind locuința, iar datoriile fără legătură cu locuința presupun toate datoriile, altele decât cele privind locuința.

Conform statisticilor relevante, în prezent, consumul privind serviciile în China reprezintă peste 40% din cheltuielile de consum. În viitor, acest procent va fi și mai ridicat. Figura 1.1 arată cheltuielile de consum pe cap de locuitor și alcătuirea lor în anul 2017.

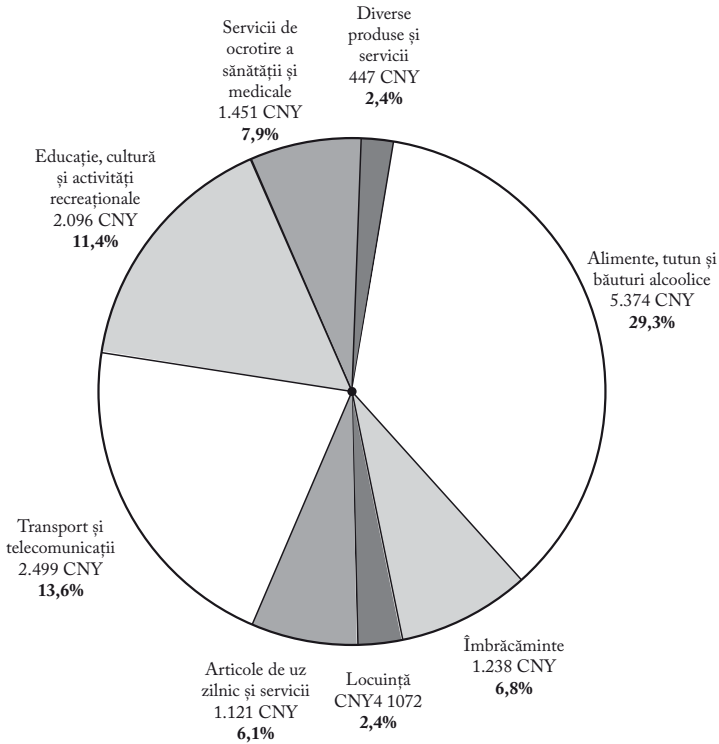

Figura 1.1 Cheltuieli pe cap de locuitor și clasificarea pe categorii, 2017

Sursa: Statistical Communiqué, Biroul Național de Statistică din China, 2017

Am propus odată diferite stadii de dezvoltare a consumului, privind problemele de consum din China. În prezent, pe baza dezvoltărilor actuale, am făcut unele îmbunătățiri. A se vedea Tabelul 1.3 pentru detalii.

Tabelul 1.3 *Modificări ale tiparului privind consumul*

	1-ul	2-lea	3-lea	4-lea	5-lea
Interval de timp	Înainte de 1978	1980s	Sfârșitul anului 1990 - începutul secolului 21	2010 -2030	upă 2030
Bunuri comune	Bicicletă, ceas, mașină de cusut	Televizor color, frigider, mașină de spălat	Telefon mobil, computer, aer condiționat, instrumente muzicale și facilități fitness, consumul privind sporturile relevante	Locuință, automobil, călătorii, de la călătorii interne la călătorii peste hotare	Cultură (inclusiv educația pe parcursul vieții), sănătate, servicii medicale, servicii de bătrânețe, etc.
Stadiu	Subzistență	De la subzistență la prosperitate medie	De la prosperitate medie la dezvoltare	De la dezvoltare la plăcere	Plăcere
Cuantumul consumului (CNY)	O sută	O mie	Zece mii	Sute de mii sau peste	
Durată	Aproximativ 30 ani	Aproximativ 20 ani	Aproximativ 10 ani	Aproximativ 20 ani	Câteva decenii

1.3 CLASIFICARE

Consumul poate fi clasificat în diferite moduri. Vom începe cu clasificarea pe orașe, apoi vom analiza clasificarea în cadrul unui oraș. Aceasta este urmată de o analiză a modalității prin care dezvoltarea comerțului electronic bazat pe rețelele sociale ilustrează existența obiectivă a clasificării consumului.

1.3.1 Clasificarea pe orașe

Primul exercițiu de clasificare a orașelor din țară a avut loc în 1980. Conform Notificării privind ajustarea criteriilor pentru gruparea orașelor emisă de Consiliul de Stat în noiembrie 2014, orașele din China sunt împărțite în cinci categorii, pe baza populației permanente, incluzând metropole (cu o populație permanentă rezidentă peste 10 milioane),

orașe foarte mari (cu o populație permanentă rezidentă între 5 și 10 milioane), orașe mari (cu o populație permanentă rezidentă între 1 și 5 milioane), orașe medii (cu o populație permanentă rezidentă între 500.000 și 1 milion) și orașe mici (cu o populație permanentă rezidentă sub 500.000). Unele orașe mari din China sunt la fel de bogate ca multe dintre națiuni. Tabelul 1.4 oferă o comparație a unor orașe chineze cu unele țări, în ceea ce privește PIB-ul și populația.

Tabelul 1.4 *Comparație a unor orașe chineze cu unele țări selectate*

Oraș	PIB 2017 (100 milioane CNY)	Populație 2017 (10.000)	PIB 2018 (100 milioane CNY)	Populație 2018 (10.000)
Shanghai	30.133	2.225	Belgia 30.754, clasată pe locul 26	Nepal 2.231, clasat pe locul 57
Beijing	28.000	1.970	Iran 27.939, clasat pe locul 27	Burkina Faso 1.975, clasată pe locul 59
Shenzhen	22.438	1.150	Filipine 22.922, clasat pe locul 33	Belgia 1.150, clasat pe locul 79
Guangzhou	21.503	1.040	Africa de Sud 21.283, clasată pe locul 34	Portugalia 1.029, clasat pe locul 88
Chongqing	19.500	2.851	Danemarca 19.767, clasat pe locul 38	Yemen 2.825, clasat pe locul 50
Tianjin	18.595	950	Columbia 18.984, clasată pe locul 39	Emiratele Arabe Unite 954, clasată pe locul 93
Suzhou	17.319	620	Irlanda 15.897, clasată pe locul 40	Nicaragua 628, clasată pe locul 110
Chengdu	13.889	720	Vietnam 14.365, clasat pe locul 44	Bulgaria 704, clasată pe locul 105
Wuhan	13.410	774	Qatar 13.258, clasat pe locul 45	Sierra Leone 772, clasată pe locul 103
Hangzhou	12.556	640	Grecia 12.584, clasată pe locul 47	El Salvador 642, clasat pe locul 109

Sursa: Clasificate de către autor în conformitate cu statisticile oferite de China și de Banca Mondială, ianuarie 2019.

1.3.2 Clasificarea în interiorul unei metropole: ipoteza Beijing

Beijing nu mai poate fi considerată o piață unică în scopuri analitice, din cauza faptului că mărimea sa presupune că diferite grupuri din cadrul populației pot avea tipare de cheltuieli diferite. Astfel, a apărut practica distincției între „în interiorul șoselei de centură 5” și „în afara șoselei de centură 5”.⁴

Distribuția șoselelor de centură și a populației în Beijing, 2014 (Unit: 10.000)

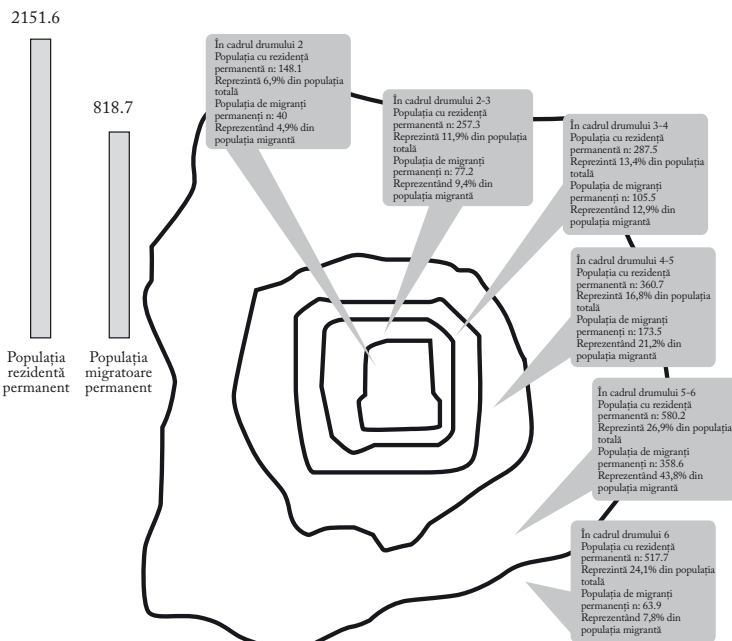

Figura 1.2 Distribuția șoselelor de centură și a populației

Sursa: „Diferențele dintre a trăi în a treia șosea de centură și a trăi în afara șoselei cinci de centură din Beijing”, <https://house.focus.cn/zixun/9f5159a48da7c9c3.html>.

- Xiong Zhi a scris în *Icereview*: în Beijing, șoseaua de centură nr. 5 este o demarcație magică. Este locul în care multe linii de metrou au ultima stație, este linia dincolo de care regulile privind utilizarea autoturismelor private bazată pe numerele de înmatriculare nu se aplică, iar bicicletele comune nu sunt depozitate, un loc de adunare al satelor urbane și a comunităților care fac naveta în oraș pentru mulți migranți tineri. Viața este fundamental diferită de cele două părți ale șoselei. Când elita urbană monopolizează discursul și fluxul de informație, lumea din exteriorul șoselei de centură nr. 5, inclusiv județele și zonele rurale ce acoperă fâșii întinse de pământ, au o existență efemeră și invizibilă. Comparativ cu planșerile clasei mijlocii, aceasta este neînsemnată și nesigură în existența sa.

La Forumul Davos din 2019, Fang Xinghai, vicepreședinte al Comisiei de reglementare a valorilor mobiliare din China (CSRC), a evidențiat faptul că prețurile imobiliarelor din China au un efect de excludere asupra consumului.⁵ Acest lucru este evident în special în Beijing, unde se păstrează un preț ridicat al imobiliarelor. Locuințele au devenit o cheltuială majoră pentru rezidenții urbani din Beijing.

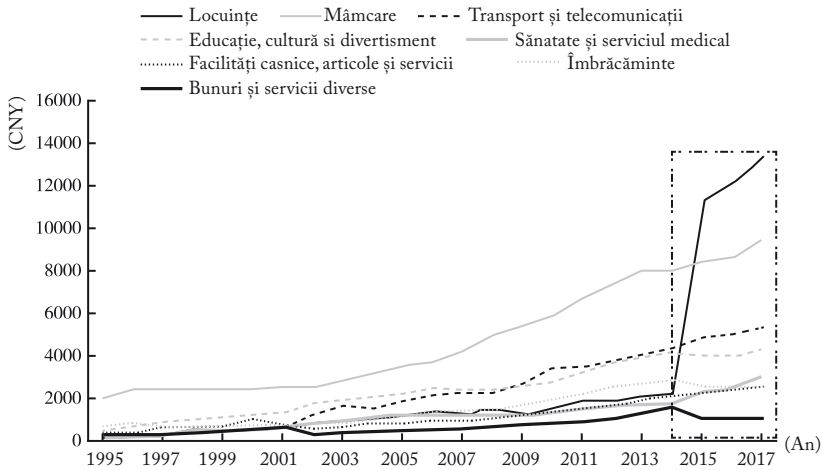

Figura 1.3 Cheltuielile după categorii între rezidenții urbani ai Beijingului

Din 2015, rezidenții urbani din Beijing au plătit mult mai mult pentru locuințe decât pentru alte tipuri de consum și față de alți rezidenți ai altor orașe. Cheltuielile legate de locuință, precum prețurile imobiliarelor, împrumuturi imobiliare și ipotecare etc., reprezintă o proporție prea ridicată în cadrul cheltuielilor de consum și vor afecta în continuare structura consumului rezidenților și vor exclude alte cheltuieli de consum.

Conform statisticilor relevante, pe parcursul anului 2016 au fost vândute 272.000 de case predeținute, depășind numărul de 267.000 în

5. Fang Xinghai a spus, „în ultimul an, China a înregistrat date pozitive privind consumul, însă piața imobiliară nu a fost satisfăcătoare, deoarece prețurile caselor sunt prea mari și obligă gospodăriile să reducă multe cheltuieli, astfel că se reduce consumul. Așadar, avem o nevoie urgentă de a rezolva problemele legate de piață.”

2009, stabilind un nou record, iar comparativ cu 2015, prețul a crescut cu 38%.⁶ În 2017, ca rezultat al unui număr de politici de reglementare cu privire la ipotecarea împrumuturilor și terenurilor, vânzările caselor predeținute s-au prăbușit cu 50%, iar numai 136.000 de case au fost vândute.

Tabelul 1.5 Prețul imobilelor predeținute în Beijing

Perioada:	Prețul mediu al imobilelor predeținute
Oct. 2016	RMB56,166 /m2
Mar. 2017	RMB67,497 /m2
Oct. 2018	RMB61,103 /m2
Sfârșitul lunii noiembrie 2018	RMB59,500 / m2

Sursa: Sondaje de piață relevante, Wang Yuguang, „Prețurile imobilelor din Beijing: Unde este baza?”, Economy & Nation Weekly, 30 noiembrie, 2018.

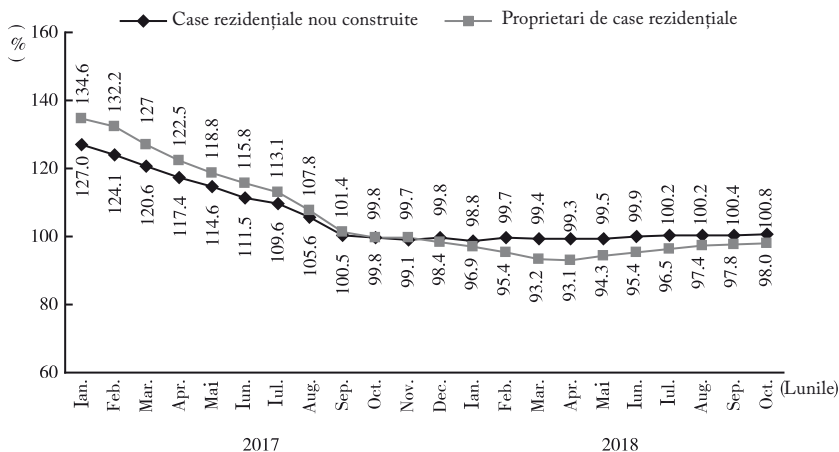

Figura 1.4 Indexul anual al prețurilor imobilelor rezidențiale în Beijing

Sursa: Biroul de Statistică Beijing, statistici pentru 2017 - 2018. Peste 100 înseamnă că prețul imobilelor se află în creștere, iar sub 100 înseamnă că prețul imobilelor se află în scădere.

6. Statistici de la Centaline, Weiye, 5I5J și alte institute de cercetare de piață

După cum este arătat în Figura 1.4, începând cu 2018, prețurile imobiliarelor predeținute a scăzut ușor, înregistrând o scădere mai mare decât prețurile imobiliarelor nou construite. Aflați sub presiunea prețurilor crescute ale imobiliarelor, navetiștii către Beijing sunt forțați să aleagă să trăiască în suburbii. Așadar, consumatorii sunt clasificați în conformitate cu locația locuinței lor.

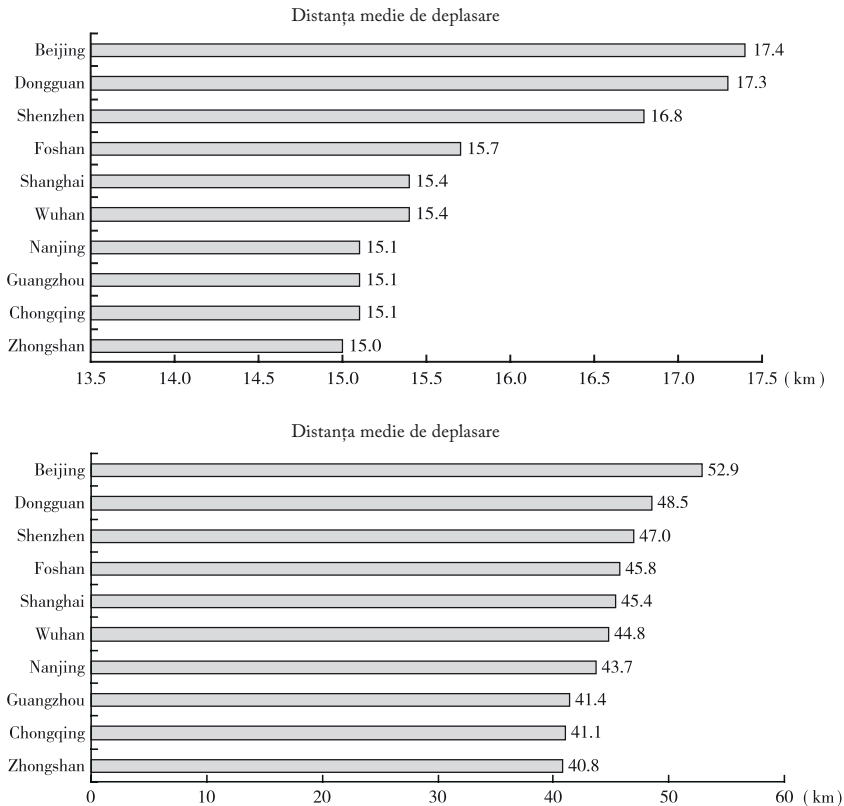

Figura 1.5 Distanța și durata medie a navetei în Beijing

În conformitate cu *Planul general municipal pentru zona metropolitană a Beijingului (2016 - 2035)*, populația permanentă a Beijingului va atinge 23 de milioane până în 2020. Pentru a realiza acest lucru,

orașul trebuie să își adapteze distribuția spațială a populației.⁷ De exemplu, centrul auxiliar al Beijingului din aceste districte se va reduce cu aproximativ 15%, până la aproximativ 10,85 milioane și va fi menținută în numărul de 10,85 milioane până în 2035, acoperă aproximativ 155 km². La 11 ianuarie 2019, Beijing și-a transferat în mod formal centrul administrativ în centrul auxiliar, incluzând Comitetul Partidului Comunist Chinez, Congresul Popular, CPPCC și Guvernul Municipal, precum și 12.000 de membri de personal din peste 30 de departamente ale acestora. Într-un alt exemplu, în mai 2017, *Planul general municipal pentru zona metropolitană a Beijingului (2016-2030)* a fost amendat (schiță supusă revizuirii) și a fost trimis pentru revizuire. În cadrul acestuia, zona ce acoperă Districtele Dongcheng și Xicheng este desemnată ca fiind centrul orașului, care trebuia să fie dezvoltat sistematic într-un „district administrativ central”. În 2019, zonele funcționale de bază ale capitalei țării sunt încorporate în *Planul general municipal pentru zona metropolitană a Beijingului (2016-2035)*. Zonele funcționale de bază se referă la zonele de bază pentru centrul național politic, centrul cultural și centrul de bursă internațională, precum și la zonele cheie pentru conservarea istoriei și culturii orașului, dar și o fereastră pentru popularizarea orașului capitală.

1.3.3 Generația veche versus generația nouă

Între timp, cei născuți după anul 1990 devin un generator de cheltuieli. Acest grup crește atât în dimensiune, cât și în quantumul pe care este dispus să îl cheltuiască. Datele arată că până la 46% din cheltuieli provin de la persoanele născute după anul 1990. Mai mult decât atât, în calitate de nouă generație, comportamentele lor de consum sunt substanțial diferite față de vechea generație.

7. Funcțiile orașului care nu se încadrează în cele ale unei capitale vor fi transferate, iar populația va fi relocată împreună cu funcțiile și sectoarele relevante. Populația din șase districte urbane va fi redusă, iar populația permanentă va fi redusă cu 2-3% pe an raportat la anul 2014, iar până în 2020, populația permanentă